

Complexnummer: 523838

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Frederik Bernard Hoeve

Aantal complexonderdelen

6

Monumentnummers van complexonderdelen

523839, 523840, 523841, 523842, 523843, 523844

Woonplaats

Ermelo

Gemeente

Ermelo

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdoject

Allee 40, 3852 PM te Ermelo

Complexomschrijving

Inleiding

'Frederik Bernard Hoeve', BOERDERIJCOMPLEX uit 1914 in het noordelijke gedeelte van het landgoed Staverden (voorheen 'Nieuw Staverden'). Het complex is gelegen aan een onverharde weg, die vanaf kasteel Staverden in noordelijke richting loopt.

Het 718 ha grote landgoed Staverden strekt zich uit over de drie gemeenten Ermelo, Nunspeet en Apeldoorn. Centraal bevindt zich een landhuis, 'Kasteel Staverden'. In 1835 werd het goed gekocht door Jan Rudolf Kemper. Deze brak het 17de-eeuwse huis af, en bouwde op het bestaande grondplan een nieuw huis. In 1905 kwam het in handen van ir F.B. 's Jacob, burgemeester van Rotterdam. Deze liet het landhuis door architectenbureau L.A. van Essen & J. van Zeggeren uit Harderwijk verbouwen en vergroten. In dat jaar kreeg het landhuis zijn huidige uitstraling. De zoon, H. Th. 's Jacob breidde het landgoed uit met een deel van de Stakenberg en het Leuvenumse Veld. Op dit in 1911 met behulp van de Heidemaatschappij ontgonnen gedeelte werden de boerderij Stavohoeve en de modelboerderij Frederik Bernardhoeve gesticht. De boerderij werd door de familie 's Jacob zelf geëxploiteerd. De boerderij bevindt zich aan de zuidrand van het rond 1911 ontgonnen veengebied. Even ten zuiden van de boerderij bevinden zich vier landarbeiderswoningen. Het houten huis (Allee 10), de boerderij en deze vier woningen vormen de bebouwing aan dit gedeelte van de op het kasteel uitkomende Allee. De boerderij heeft door de bijzondere vormgeving en de toepassing van noviteiten de allure van een modelboerderij. Voorts bezit het complex een binnenplaats, afgescheiden door een betonmuur. Een dergelijk afgescheiden en bestrate binnenplaats is kenmerkend voor meerdere model-boerderijen uit deze periode. Mogelijk is de architectuur en de positionering van de gebouwen binnen het complex beïnvloed door Duitse voorbeelden. H. Th. 's Jacob had tussen 1905 en 1910 namelijk de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bosbouwschool in Eberswalde bezocht.

Complexomschrijving

Het complex bestaat uit de volgende beschermde onderdelen:

A\tWoonhuis

B\tKoestal met mestvaalt en ruimte voor voederbereiding

C\tOpen houten schuur (tasruimte)

D\tVoormalige potstal

E\tPaardenstal met doorrit, in 1975 aan weerszijden vergroot

F\tMuur

De erfindeling is voor een belangrijk deel bewaard gebleven. De erfonderdelen zijn gegroepeerd aan een rechthoekige binnenplaats. Naar de Allee gericht staat een klein, vrijstaand woonhuis met links daarachter de KOESTAL, met een voor het gebied ongewone vorm en voorzien van mestplaats en voederbereiding. Achter deze stal bevindt zich een houten, en gedeeltelijk open houten SCHUUR ten behoeve van opslag. Rechts ervan, als oostelijke afsluiting van het erf een houten voormalige POTSTAL voor het jongvee. De zuidelijke afsluiting van het erf wordt gevormd door de voormalige PAARDENSTAL die in 1975 aan weerszijden werd verbreed. Tussen het woonhuis en de houten paardenstal bevindt zich een in beton uitgevoerde MUUR, die in een halve cirkelvorm de binnenplaats afsluit. Haaks op de voormalige potstal bevindt zich een oude lage VARKENSSTAL die in zeer bouwvallige staat verkeert en niet binnen de complexbescherming is opgenomen. De tevens op het erf gesitueerde hooiberg valt vanwege de geringere ouderdom buiten de bescherming.

Complexwaardering

BOERDERIJCOMPLEX Frederik Bernard Hoeve uit 1914

- Van architectuurhistorische waarde als gaaf en bijzonder voorbeeld van een vroeg twintigste eeuws boerderijcomplex, dat opvalt door de compleetheid en vanwege de esthetische kwaliteiten van het in- en exterieur. De diverse onderdelen van het complex zijn zorgvuldig gedetailleerd. Het complex is van typologische belang vanwege de ongebruikelijke hoofdvormen, de positionering van de diverse complexonderdelen en vanwege de oorspronkelijke opzet als model-boerderij. Mogelijk is de architectuur beïnvloed door Duitse voorbeelden.
- Van stedenbouwkundige waarde als karakteristiek onderdeel van het landgoed Staverden, waar het vanwege de ligging aan de onverharde weg een sterk beeldbepalende rol speelt. Samen met de iets zuidelijker gelegen arbeiderswoningen, die in dezelfde tijd zijn ontstaan, vormt dit boerderijcomplex een sterk ensemble in de oorspronkelijke landelijke omgeving rondom Kasteel Staverden. Het complex vormt hier de zuidelijke bebouwing in een vanaf 1911 ontstaan ontginningsgebied.
- Van cultuurhistorische waarde vanwege de ligging op het landgoed Staverden en de verbondenheid van de boerderij met de historie van het Kasteel, de de eigenaars ervan en met de overige bebouwing in dit gebied. De cultuurhistorische waarde is tevens gelegen in de oorspronkelijke functie als model-boerderij..

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 523839

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82909/71

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ermelo	Ermelo	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Ermelo	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ermelo	A			1221
Ermelo	A			1220
Ermelo	A			1222

Omschrijving**

Omschrijving

Het WOONHUIS is opgetrokken in baksteen op een nagenoeg vierkant grondvlak en is gedekt met een schilddak, waarvan het linkerschild doorloopt in een zadelpak boven een risalerend deel van de voorgevel. De korte nok van het schilddak heeft twee schoorstenen. De gevels met schuingeplaatste, gecementeerde plint zijn in kruisverband gemetseld. De luiken van de vensters zijn thans voorzien van de kleurstelling en beeldmerk van het Gelders Landschap, oorspronkelijk bezaten ze zandlopermotieven.

Het risalerende deel van de VOORGEVEL heeft een driedelig modern kozijn met smalle luiken op de begane grond. Boven dit kozijn bevindt zich een doorlopende rollaag, eronder een tegeldorpel. Oorspronkelijk (tot 1960) sprong de eerste bouwlaag van dit risaliet in tot de rooilijn van het rechter geveldeel, en werd de overstekende verdieping door zes markante stijlen ondersteund. Ter plaatse van de zolder bevindt zich een dubbel vierruits raam met onder de bakstenen lekdorpel de naam van de boerderij. In de gevel bevinden zich drie eenvoudige siermotieven in donkere baksteen. De zadelpak eindigt met eenvoudige windveren. Het terug liggende rechter geveldeel bevat van links de twaalfruits voordeur, onder vierruits bovenlicht en een geprofileerd deurkalf. Rechts ervan bevindt zich een twintigruits schuifraam (4x(2+3)) met luiken, een rollaag en een baksteendorpel. Het dakschild heeft een dakkapel met twee zesruits ramen. De RECHTER ZIJGEVEL heeft eenzelfde schuifraam met rechts daarvan een licht risalerend geveldeel met daarin twee gekoppelde negenruits ramen. De ACHTERGEVEL heeft rechts een aangebouwd houten tussenlid met links daarvan een schuifraam als genoemd, twee vierruits ramen, een achterdeur en een twee gekoppelde negenruits ramen als genoemd. Het dakschild heeft een brede dakkapel met twee negenruits ramen. De LINKER ZIJGEVEL heeft een bij de wijziging van de gevel aangebracht smal raam en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

twee oorspronkelijke tweeruits schuiframen met luiken. Ook aan deze zijde heeft het dakschild een dakkapel. Voorts is links een modern dakraam aangebracht. Het INTERIEUR bestond oorspronkelijk uit een middengang, met aan weerszijden twee voorkamers (links met verdwenen veranda), en erachter een woonkeuken (links) en kantoor (rechts). Deze indeling is min of meer gehandhaafd, en bevat een gang met vloertegels, een trap met trappaal en een kleine kelder.

Waardering

WOONHUIS Frederik Bernard Hoeve (complexonderdeel A).

- Van architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een woonhuis op een boerenerf aan het begin van de twintigste eeuw. Het huis valt typologisch gezien op omdat het bijna volledig vrijstaat van de bedrijfsgedeelten van de boerderij. Het huis bezit een verzorgde, eenvoudige detaillering typerend voor de bouwtijd, en is ondanks de wijziging waarbij de fraaie veranda verloren ging, goed herkenbaar gebleven.
- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van het boerderijcomplex aan de Allee, waar het vanwege de prominente ligging aan de voorzijde van het complex een beeldbepalende rol speelt.
- Van cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming van het complex als modelboerderij. De cultuurhistorische waarde is tevens gelegen in de ligging van de boerderij op het landgoed Staverden en de verbondenheid van de boerderij met de historie van het kasteel, haar bewoners en met de overige bebouwing in dit gebied.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 523840

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82909/131

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ermelo	Ermelo	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Ermelo	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ermelo	A			1221
Ermelo	A			1220
Ermelo	A			1222

Omschrijving**

Omschrijving

De KOESTAL met MESTVAALT en ruimte voor VOEDERBEREIDING is opgetrokken in baksteen (kruisverband) en beton en heeft een ongewone grondvorm die bestaat uit een lange rechthoek (koestal) die uitkomt in een vierkant (voederbereiding). De mestberging bevindt zich in een houten aanbouw aan de noordzijde. De rechthoek heeft een basilicale aanleg met een verhoogd houten middengedeelte met zadeldak. De vierkante ruimte heeft een schilddak met een klokkenstoeltje op de nok. Dit klokkenstoeltje heeft een helmdakje met spits en is aan vier zijden open. De schilden zijn belegd met rode Oudhollandse pannen. De VOORGEVEL van de rechthoekige stalruimte heeft een moderne dubbele deur in een van oorsprong rondboogvormige staldeuropening. Aan weerszijden van de deuren bevindt zich een rondboogvormig vierruits stalraam. In de geveltop bevinden zich drie verticale sleuven in het metselwerk. De RECHTERZIJGEVEL van de stal heeft in de gevel van het rechthoekige bouwdeel vijf steunberen met daartussen steeds twee tweeruits ijzeren stalraampjes met een rollaag en een baksteendorpel. In de tweede travee van links bevindt zich één zo'n raampje en een staldeur, in de vijfde een dubbele staldeur en een enkel raampje. De houten wand van de dakopbouw van de stal bevat aan deze zijde twaalf, per twee gekoppelde, zesruits ramen en een enkel zesruits raam. De vierkante ruimte heeft een deeldeuropening in de zuidgevel. Het bijzondere kozijn van de deeldeuropening zet zich door in een dakopbouw met een lessenaarsdak, een dubbel hooiluik met zijlichten en een hijsbalk. Aan weerszijden van de deeldeuropening bevinden zich drie halfronde ijzeren stalramen. De ACHTERGEVEL heeft vier halfronde stalramen met daartussen een dubbele staldeur. In het dakschild bevindt zich een oorspronkelijke dakkapel met houten wangen en een zadelkapje. Het dubbele luik heeft twee raampjes met een vierruits verdeling. De LINKER ZIJGEVEL van de voederbereiding heeft zes halfronde stalramen. De linker zijgevel van de stal heeft een aangebouwde houten

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

mestplaats onder een zadeldak. Voor de aangebouwde mestplaats is in de oorspronkelijke zijmuur een gemetselde steunbeer zichtbaar, zoals die zich ook aan de andere zijde bevinden. Het INTERIEUR bestond oorspronkelijk uit koestallen (grupstallen) aan weerszijden van een middengang, met een afgescheiden kleedruimte. Het achterste volume, waar de voederbereiding plaatsvond, had twee afgescheiden ruimten voor de zuivelbereiding en voor de motoren. De zes gebinten in de rechthoekige ruimte zijn uitgevoerd als dekbalkgebinten, met gezaagde stijlen.

Waardering

KOESTAL met MESTVAALT en ruimte voor VOEDERBEREIDING van de Frederik Bernhardhoeve

- Van architectuurhistorische waarde als bijzonder voorbeeld van een koestal uit het begin van de twintigste eeuw op een boeren erf. De stal valt op vanwege de bijzondere hoofdvorm, waarin de verschillende functies zijn af te lezen, de basilicale opbouw, het bijzonder uitspringende bouwvolume waarin de voederbereiding plaatsvond en de positionering van de stal ten opzichte van het woonhuis.
- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van het complex, dat vanwege de ligging een beeldbepalende rol speelt. De koestal draagt hieraan vanwege de markante hoofdvorm in bijzondere mate bij.
- Van cultuurhistorische waarde als onderdeel van dit als modelboerderij opgezette agrarische complex. De koestal is bijzonder vanwege het hierin tot uiting komende streven naar meer hygiëne binnen de agrarische sector. De cultuurhistorische waarde heeft tevens betrekking op de situering op het landgoed Staverden, waar de boerderij een bijzondere relatie heeft met de historie van het kasteel, haar bewoners en met de overige bebouwing in dit gebied.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Koeststal

Monumentnummer*: 523841

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82909/127

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ermelo	Ermelo	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Ermelo	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ermelo	A			1220
Ermelo	A			1221
Ermelo	A			1222

*Omschrijving***

Omschrijving

Achter de koestal bevindt zich een enorme houten SCHUUR of tasruimte. Deze oorspronkelijk grotendeels open ruimte bestaat uit acht gebinten op betonpoeren, die een met golfplaat bekleed zadeldak dragen. De wanden zijn gedeeltelijk bekleed met een verticaal houten raamwerk.

Waardering

SCHUUR op het erf van de Frederik Bernardhoeve (onderdeel C)

- Van architectuurhistorische waarde als bijzonder voorbeeld van een grote schuur of tasruimte uit het begin van de twintigste eeuw op een boerenerf.
- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van het complex, dat vanwege de ligging een beeldbepalende rol speelt. De schuur draagt hieraan vanwege de markante hoofdvorm in bijzondere mate bij.
- Van cultuurhistorische waarde als onderdeel van dit als modelboerderij opgezette agrarische complex. De cultuurhistorische waarde heeft tevens betrekking op de situering op het landgoed Staverden, waar de boerderij een bijzondere relatie heeft met de historie van het kasteel, haar bewoners en met de overige bebouwing in de omgeving.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Tas

Monumentnummer*: 523842

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82908/44

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ermelo	Ermelo	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Ermelo	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ermelo	A			1220
Ermelo	A			1221
Ermelo	A			1222

Omschrijving**

Omschrijving

Houten voormalige POTSTAL voor jongvee op een hoge betonplint. De wanden van de stal zijn voorzien van gerabatte delen. Het flauw hellende zadeldak is belegd met rode Oudhollandse pannen. Aan voor- en achterzijde zijn de geveltoppen verticaal beschoten en voorzien van een gietijzeren roosraam. In de voor- en in de achterzijde bevinden zich toegangen. In de voorgevel bevindt zich rechts een enkele deur die toegang geeft tot de voormalige stierbox. In het interieur wordt de houten kapconstructie gedragen door ijzeren staanders. De potstalindeling is niet meer aanwezig.

Waardering

Voormalige POTSTAL op het erf van de Frederik Bernhardhoeve (onderdeel D)

- Van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een kleine vrijstaande potstal uit het begin van de twintigste eeuw op een boerenerf.
- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van het complex, dat vanwege de ligging een beeldbepalende rol speelt. De stal draagt hieraan vanwege de markante hoofdvorm in bijzondere mate bij.
- Van cultuurhistorische waarde als onderdeel van dit als modelboerderij opgezette agrarische complex. De cultuurhistorische waarde heeft tevens betrekking op de situering op het landgoed Staverden, waar de boerderij een bijzondere relatie heeft met de historie van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

het kasteel, haar bewoners en met de bebouwing in de omgeving.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Schuur(M)

Monumentnummer*: 523843

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82908/41

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Ermelo	Ermelo	Gelderland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Ermelo	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Ermelo	A			1220
Ermelo	A			1222
Ermelo	A			1221

Omschrijving**

Omschrijving

De grote houten voormalige PAARDENSTAL met houten wanden en verticaal beschoten geveltoppen. Rond 1975 is de stal aan weerszijden met vleugels onder lessenaarsdaken verbreed. Het hoofddak is belegd met rode verbeterde Hollandse pannen, de aanbouwen hebben een golfplaatbedekking. In voor- en achtergevel bevinden zich inrijdeuren. In de geveltoppen aan voor- en achterzijde bevinden zich van luiken voorziene gevelopeningen. In het INTERIEUR van de stal bevinden zich tien ankerbalkgebinten.

Waardering

Voormalige PAARDENSTAL op het erf van de Frederik Bernhardhoeve (onderdeel E)

- Van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een vrijstaande stal uit het begin van de twintigste eeuw op een boerenerf. De stal is opgebouwd uit houten delen en heeft een voor de tijd nog kenmerkend gebintstelsel.
- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van het complex, dat vanwege de ligging een beeldbepalende rol speelt. De stal draagt hieraan vanwege de markante hoofdvorm in bijzondere mate bij.
- Van cultuurhistorische waarde als onderdeel van dit als modelboerderij opgezette agrarische complex. De cultuurhistorische waarde heeft tevens betrekking op de situering op het landgoed Staverden, waar de boerderij een bijzondere relatie heeft met de historie van het kasteel, haar bewoners en met de bebouwing in de omgeving.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Paardestal(M)

Monumentnummer*: 523844

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82908/49

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ermelo	Ermelo	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Ermelo	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ermelo	A			1221
Ermelo	A			1222
Ermelo	A			1220

Omschrijving**

Omschrijving

In sierbeton opgetrokken MUUR, waarin oorspronkelijke een dubbel inrijhek was opgenomen. De muur heeft een gebogen vorm en bestaat uit een borstwering en een met vierkante uitsparingen opengewerkte bovenbouw. De eveneens in beton uitgevoerde hekposten hebben bolbekroningen.

Waardering

MUUR op het erf van de Frederik Bernhardhoeve (onderdeel F)

- Van architectuurhistorische waarde als typerend voorbeeld van een erfafsluiting uit het begin van de twintigste eeuw op een boerenerf, waarvan zowel het materiaalgebruik als de vorm opvallen. De muur verbindt het huis met de naastgelegen voormalige paardenstal.
- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van het complex, dat vanwege de ligging een beeldbepalende rol speelt. De muur draagt hieraan vanwege de markante hoofdvorm in bijzondere mate bij.
- Van cultuurhistorische waarde als onderdeel van dit als modelboerderij opgezette agrarische complex. De cultuurhistorische waarde heeft tevens betrekking op de situering op het landgoed Staverden, waar de boerderij een bijzondere relatie heeft met de historie van het kasteel, haar bewoners en met de bebouwing in de omgeving.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Erscheiding(D)

Functie

Erscheiding(D1)